

Základní škola a mateřská škola Benešov

Na Karlově 372, Benešov

ZŠ a MŠ KARLOV

Výroční zpráva o realizaci PPŠ **Primární prevence**

školní rok 2025–2026

Vypracovala: Mgr. Tereza Vlachová

školní metodik prevence

Výroční zpráva o realizaci PPŠ

Na ZŠ a MŠ Benešov je preventivní program realizován již od roku 1997 a tvoří nedílnou součást školního vzdělávacího programu. Vychází ze školní strategie primární prevence, jejímž hlavním cílem je podpora a udržování pozitivního sociálního klimatu ve škole.

Program se opírá o Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů (č.j. 21291/2010-28) a plně respektuje dokumenty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, konkrétně Národní strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže pro období 2019–2027 a související Akční plán.

Na jeho přípravě a realizaci se aktivně podílí celý pedagogický sbor, rodiče, odborní pracovníci i další instituce zaměřené na prevenci rizikového chování. Koordinaci celého procesu zajišťuje školní metodik prevence, který má na starosti jak tvorbu, tak evaluaci programu. Na základě vyhodnocení výsledků je Preventivní program každoročně aktualizován tak, aby odpovídal aktuálním potřebám školy a jejích žáků.

Analýza současného stavu

Na škole je efektivně zavedený systém sledování rizikového chování žáků, který se zaměřuje na včasné rozpoznání nežádoucích projevů ve školním i mimoškolním prostředí. Sledují se především problémy ve vztazích mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli, projevy intolerance, agresivity, školní neúspěšnost, záškoláctví, užívání alkoholu a tabáku, jiné formy závislostí, neplnění školních povinností, poškozování majetku, pozdní příchody a další porušování školního řádu.

Systém je založen na úzké spolupráci vedení školy s výchovnou poradkyní, metodičkou prevence, školní psycholožkou, speciální pedagožkou, třídními učiteli, ostatními zaměstnanci školy a žakovskou radou. Hlavním cílem je včas identifikovat ohrožené žáky a nabídnout jim podporu, která pomůže předejít eskalaci problémů a narušení zdravého třídního nebo dokonce školního klimatu.

Školní metodička prevence vede podrobnou evidenci případů rizikového chování a spolupracuje nejen s vedením školy, ale také s mateřskou školou a školní družinou. V závislosti na závažnosti jednotlivých situací se postupuje podle krizových scénářů stanovených metodickými pokyny MŠMT. Vážnější případy jsou konzultovány s Pedagogicko-psychologickou poradnou Benešov, pracovníky OSPOD, odborem sociálních věcí MěÚ Benešov, krajským metodikem prevence, případně přímo s odborem prevence MŠMT nebo s dalšími odborníky.

Ve školním roce 2025/2026 se výchovná komise nejčastěji zabývala případy zhoršených vztahů mezi žáky v jednotlivých třídách i nevhodným chováním vůči spolužákům obecně.

Opakovaně se řešily také vysoké počty jak omluvených, tak neomluvených absencí a školní neúspěšnost napříč ročníky.

Problémy s chováním a vztahy se objevovaly ve třídě 7. C. Jednalo se zde o opakované a dlouhodobé nevhodné chování některých žáků, kteří svými projevy obtěžovali ostatní žáky ve třídě i mimo ni. Opakovaně zde byla provedena intervence a dále přímé jednání se žáky, s jejich rodiči/zákonnými zástupci, OSPODem i Policií ČR. Problémové chování se objevovalo ve větší míře také ve třídě 8. A. Zde se jednalo především o problémy kázeňského charakteru. V této třídě byla dále řešena situace ohledně dvou žáků, kteří dlouhodobě neplnili školní docházku. V těchto případech byla situace řešena se zákonnými zástupci, OSPODem i dalšími příslušnými orgány. Drobné prohřešky se týkaly také 7. B a obou šestých ročníků. Zde se vyskytovalo nevhodné chování vůči spolužákům, kdy se žáci neslušně označovali neslušnými výrazy či odmítali uposlechnout pokyny pedagogických pracovníků školy.

Na prvním stupni byla situace o něco klidnější. Nejvíce se řešila situace ve třídě 5. B, kdy jeden žák svým nevhodným chováním opakovaně a často velmi výrazně narušoval výuku a nevhodně se choval ke spolužákům i pedagogickým pracovníkům. I v tomto případě jsme situaci opakovaně dlouhodobě řešili se zákonným zástupcem, OSPODem a dalšími příslušnými orgány. Nevhodné chování mezi spolužáky se objevilo v obou druhých třídách, zde se žáci napadali slovně (osobně či přes mobilní telefony) i fyzicky. V některých případech se jednalo o nevhodný způsob hry mezi žáky, v některých byly tyto projevy vůči dětem, které se žádným takových her neúčastnily. Toto chování se vyskytovalo ve škole i ve školní družině. Ve třídě 4. C se letos objevily nejvýraznější problémy v oblasti školní neúspěšnosti i celkovém klimatu třídy. Žáci byli roztěkaní, často odmítali spolupracovat a špatně se v jejich třídě udržovala kázeň.

Mezi časté problémy nadále patří užívání elektronických cigaret, nikotinových sáček a kouření obecně. Několikrát se řešilo ničení školního majetku. Dále jsme se zaměřili na případy neplnění školních povinností a docházky, projevy sebepoškozování a nevhodné chování žáků na sociálních sítích. Stejně jako v předchozím školním roce, tak i letos jsme zaznamenali rostoucí výskyt psychických obtíží mezi žáky. Na jejich řešení má velký podíl školní psycholožka, která od svého nástupu v lednu 2026 aktivně spolupracovala s jednotlivými třídami i řešila případy konkrétních žáků, kteří její pomoc potřebovali.

V běžné míře se objevovaly další drobné problémy, které se operativně řešily s třídními učiteli 1. i 2. stupně.

Veškeré projevy rizikového chování byly řešeny a sledovány. Žákům a jejich rodičům/zákonným zástupcům byly poskytovány odborné rady, podpora a pomoc.

Do schránky důvěry ani na portál NNTB nikdo žádné oznámení nepodal.

Koordinace preventivních aktivit ve škole, garant programu a jeho spolupracovníci

- Za koordinaci preventivních aktivit ve škole zodpovídala školní metodička prevence (dále jen ŠMP) Tereza Vlachová
- ŠMP se podílí na přípravě PPŠ a jeho realizaci ve škole
- ŠMP spolupracuje s ředitelstvím školy, s výchovnou poradkyní, třídními učiteli a ostatními pedagogy, metodikem prevence v PPP, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků, ŠMP spolupracuje i s MěÚ Benešov, odborem sociálních věcí, péče o dítě a odborem zdravotnictví, s Městskou policií Benešov a Policií ČR
- ŠMP reaguje na aktuální nabídky preventivních programů a seznamuje ředitelku školy s aktualizovaným programem prevence
- ředitelka školy je garantem PPŠ.

Propagace – seznámení pedagogického sboru s filozofií programu a jeho zaangažování do jeho realizace

Školní metodička prevence

- informuje sbor na pedagogické radě a poradách učitelů o hlavních směrech primární prevence a zaangažování pedagogů do jeho realizace
- zajišťuje předání PPŠ nastupujícím kolegům a jejich aktivní zapojení do programu primární prevence

Spolupráce s odborníky a organizacemi

Poradenské služby ve spolupráci s výchovným poradcem a školní metodičkou prevence zajišťují odborníci a instituce zaměřené na prevenci:

- Pedagogicko-psychologická poradna Benešov
- MěÚ Benešov, odbor sociálních věcí, péče o dítě
- KÚ, odbor školství
- Magdaléna o.p.s.
- portál Nenech to být
- Fond ohrožených dětí (linky důvěry)
- Policie ČR
- Městská policie Benešov

- Hasičský záchranný sbor Benešov
- Nemocnice Benešov
- Záchranná služba
- Gymnázium Benešov
- Probační a mediační služba Benešov
- Lékaři Nemocnice R+S Benešov – přednášky o zdraví
- DDM, ZUŠ – nabídka volnočasových aktivit
- Tisk Benešovský deník
- Etické dílny – Hope4kids

Vzdělávání pedagogů

Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje řada institucí, včetně vzdělávacího zařízení Středočeského kraje.

ŠMP - Mgr. Tereza Vlachová začala v říjnu 2024 Specializační studium Prevence sociálně patologických jevů, funkci ŠMP vykonává od 1.9.2024, 11. května 2026 úspěšné ukončení studia

- koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- ŠMP zajišťuje a předává odborné informace o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy
- účastní se schůzek metodiků prevence
- zastupuje školu ve skupinách Plán prevence kriminality a Protidrogová komise, které zřizuje MěÚ Benešov, odbor sociálních věcí a zdravotnictví
- ŠMP pokračuje ve spolupráci s pracovní skupinou MěÚ Benešov OSPOD
- školení BOZP pro všechny zaměstnance

Metody práce

Při realizaci školního preventivního programu byly využívány tradiční metody a formy práce, které se osvědčily:

- preventivní výchova ve výuce jednotlivých předmětů – prováděli jednotliví učitelé během celého školního roku – viz Příloha č. 2 – Zařazení předmětů do ŠVP

- výklad (informace o návykových látkách, sektách...)
- besedy s učiteli nebo pozvanými odborníky, diskuse
- debatní kluby (žáci debatují nad současnými ožehavými společenskými problémy)
- individuální výchovný plán
- filmová představení a besedy s odborníky
- samostatné práce žáků (výtvarné práce, koláže, slohové práce na určená témata, referáty, práce s tiskem, publikování ve školním časopise a regionálních novinách, využití internetu)
- adaptační kurzy pro nastupující žáky a další kurzy využívají i prvky metod aktivního sociálního učení (komunikace, asertivita, řešení konfliktu, reflexe, autoevaluace, sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobů odmítání...),
- exkurze, sportovní a lyžařské kurzy
- komponované pořady
- skupinová práce žáků ve třídě
- individuální přístup k žákům, konzultace učitelů, pomoc starších žáků při učení
- osvětová a poradenská činnost výchovného poradce a školní metodičky prevence

Aktivity v oblasti primární prevence rizikového chování

V tomto školním roce byla věnována zvýšená pozornost zejména těmto aktivitám:

- aktivity zaměřené na poskytování informací žákům v rámci výchovně vzdělávacího procesu na naší škole – výukové klipy, filmy, přednášky a besedy
- besedy prevence se zaměřením na osobní zkušenosti z práce Policie ČR, Záchrané služby, HZS a praktické ukázky jejich práce
- besedy s odborníky na kyberšikanu
- využití aktuálních témat, televizních programů k diskuzi se žáky
- nácvik praktických dovedností – sebeobrana, řešení dopravní situace, první pomoc, cvičný požární poplach
- komunitní kruh – nácvik umění komunikovat, vnímat se a tolerovat
- programy aktivního sociálního učení, které využívají skupinové formy práce a vycházejí z předpokladu, že většina výchovných problémů a konfliktů souvisí zejména s kvalitou mezilidských vztahů
- učební styly a umění učit se, a tím předcházet školní neúspěšnosti žáků především u nově příchozích žáků

- citlivé začlenění žáků s odlišným mateřským jazykem
- program péče o nadané žáky a žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování, i zdravotním handicapem, kteří jsou integrováni do výchovně vzdělávacího procesu do běžných tříd a studují dle individuálních vzdělávacích plánů
- informační nástěnka o akcích Magdalény o.p.s.
- využití nabídky široké škály volnočasových aktivit, které jsou realizovány ve škole i v mimoškolní oblasti – především práce žakovské rady, školní kroužky, DDM Benešov, ZUŠ a různých sportovních kroužků
- aktivity žakovské rady
- My se školy nebojíme – setkání pro budoucí prvňáky, kdy se hravou formou seznámí s prostředím školy

Nejdůležitější preventivní akce uspořádané na naší škole

- Adaptační kurz – 6. ročníky
- Bezpečnost v dopravě – 4. a 5. třídy – Městská policie Benešov, 1. a 2. třídy – BESIP
- Centrum Magdalena, představení činnosti, nabídka aktivit – 1. – 9. tř.
- Revolution Train, prevence drogových závislostí – 8. tř. – Policie ČR a Městská policie Benešov
- prevence ve vztahu k začlenění žáků jiných národností – třídnické hodiny
- Kyberbezpečí – průřezově ve třídách v rámci hodin výpočetní techniky, spv
- Dobročinná kavárna „Kavárna Pod Lípou“ – celá škola
- Projektový týden bezpečnostních složek, policie, hasiči, záchranáři – celý 1. stupeň
- Nácvik evakuace v případě požáru za přítomnosti hasičů města Benešov – celá škola
- Exkurze u soudu – účast u soudního řízení – 9. třídy
- Besedy s policií ČR a Městskou policií Benešov – různá aktuální společenská témata
- Přednášky s gynekology (sexuální zdraví)
- Etické dílny

Preventivní akce MŠ

- program „Mám svého kamaráda“ – drakiáda, akce „Děti čtou dětem“

- advent s rodiči – upevňování rodinných vztahů
- velikonoční tvoření Szš BN
- zájem o veřejný prostor – zdobení vánočního stromčku u Městského úřadu Benešov
- návštěvy knihovny
- mezigenerační setkávání
- programy o stravování
- dopravní výchova
- divadelní a hudební programy – 2x do měsíce
- pěvecký kroužek a tanečky
- logochvilky – se záměrem nápravy řeči
- den otevřených dveří v ZŠ – seznámení se školním prostředím pro předškoláky

Preventivní akce ŠD

- dopravní výchova
- bezpečné chování během volných dnů, bezpečnost doma i venku
- bezpečný pohyb na internetu
- programy o stravování
- šikana a kyberšikana

Akce pro teambuilding

adaptační kurz, turistický kurz, lyžařský kurz, škola v přírodě, sportovní soutěže, noc s Andersenem, příprava programů pro spolupráci s budoucími prvňáky, školní časopis Karlík, bowling, kuželky, volejbal, koncert sborů

Veškeré výše uvedené aktivity a spolupráce vycházejí z Minimálního preventivního plánu pro školní rok 2025/2026, který byl vytvořen na základě dlouhodobého a trvalého stavu a zároveň aktivně reagoval na aktuální potřeby a dění ve škole.

Benešov 26. 6. 2026

Mgr. Tereza Vlachová

školní metodik prevence